

A 1871/välfärd

Flytjandi Norræn vinstri græn
Afgreiðsla Velferðarnefnd

Þingmannatillaga um framleiðslu á norrænu bóluefni**Tillaga**

Norræn vinstri græn leggja til að

Norðurlandaráð beini þeim tilmælum til ríkisstjórna Norðurlanda

að ríkisstjórnir Norðurlanda tryggi fjármögnun rannsókna á bóluefni á Norðurlöndum

að ríkisstjórnir Norðurlanda taki höndum saman um framleiðslu á norrænu bóluefni

að ríkisstjórnir Norðurlanda taki virkan þátt í marghliða starfi við að koma í veg fyrir að takmarkanir vegna einkaleyfa og vankantar á miðlun þekkingar og tækni standi í vegi fyrir skjótvirkri og hagkvæmri baráttu við farsóttir

Bakgrunnur**Framleiðsla norræns bóluefnis**

Heimsfaraldur kórónuveiru hefur sýnt hversu hratt og með hve stórfelldum hætti og alvarlegum afleiðingum veira getur dreift sér um æ þéttari heim. COVID-19 dreifði sér um allan heiminn á nokkrum mánuðum. Hæpið er að kórónufaraldurinn verði síðasti heimsfaraldurinn sem við upplifum á ævi okkar.

Fyrir vikið er heilsa okkar háð alþjóðlegum framleiðslukeðjum og flóknum og leynilegum samningum alþjóðlegra fyrirtækja. Þrátt fyrir að nokkrar tegundir bóluefna hafi verið þróaðar með hraði í baráttunni gegn COVID-19 hefur bæði framleiðsla þeirra og afhending reynst óstöðug og ónæg miðað við þörfina á heimsvísu. Betur þarf að tryggja aðgengi að bóluefni á krísutímum. Besta leiðin til þess er að innleiða norrænt samstarf um sameiginlega framleiðslu á bóluefni, **til viðbótar við núveranda alþjóðasamstarf**, og auka við fjármögnun landanna til rannsókna og þróunar á bóluefni.

Nú þegar er til staðar mikil hæfni innan norrænna rannsókna á bóluefni. Í Finnlandi er verið að þróa tvær tegundir bóluefna gegn COVID-19 sem gefa góð fyrirheit. Annað þeirra er á prófunarstigi. Til að auðvelda og flýta fyrir rannsóknum og þróun á bóluefnum þarf þó að leggja enn meiri áherslu á fjármögunun þeirra. Tryggja verður fjármögnun, einnig á tímum þegar þörf á bólusetningu er ekki brýn. Ganga þarf úr

skugga um að opinber fjármögnun á þróun bóluafna leiði til endurfjárfestingar í opinbera geiranum en ekki hagnaðar einkaaðila.

Heilbrigði Norðurlandabúa verður best tryggt með því að setja á laggirnar norræna bóluafnaframleiðslu sem framleitt getur bæði leyfisvarin bóluafni sem þróuð hafa verið utan Norðurlanda og bóluafni sem þróuð hafa verið á Norðurlöndum.

Dreifing bóluafnis hefur reynst vera eitt brýnasta réttlætismál okkar tíma. Auk þess að tryggja heilbrigði Norðurlandabúa ætti samnorræn framleiðsla á bóluafni að stuðla að dreifingu bóluafnis á heimsvísu. Tryggja verður aðgang lág- og meðaltekjulanda, sem ekki hafa sömu fjárhagslegu burði og samningsstöðu og ríku löndin varðandi kaup á bóluafni, að bóluafni, lyfjum og læknisbúnaði í baráttunni við farsóttir.

Sú ákvörðun Dana að ganga til samstarfs við Ísrael um bóluafni í stað þess að leggja áherslu á framleiðslu norræns bóluafnis er skref í ranga átt, ekki síst í ljósi þess að Ísraelar meina íbúum hernumina svæða í Palestínu um aðgang að bóluafni. Norðurlönd eiga að vinna að réttlæti í heiminum, einnig á krísutímum, í stað þess að olnboga sig áfram og koma íbúum sínum fram fyrir í röðinni. Norðurlönd eiga að taka virkan þátt í marghliða starfi við að koma í veg fyrir að takmarkanir vegna einkaleyfa og vankantar á miðlun þekkingar og tækni standi í vegi fyrir skjótvirkri og hagkvæmri baráttu við farsóttir.

Umræða um norræna bóluafnisframleiðslu er ekki ný. Í mörg ár, áður en faraldurinn hófst, hafa vinstriflokkar í nokkrum norrænu ríkjanna bent á þörfina á eigin framleiðslu á bóluafni. Norræn bóluafnisframleiðsla var rædd í norrænu ráðherranefndinni þegar árið 2006. Eitt ár í greipum farsóttarinnar hefur sýnt okkur hve knýjandi þessi þörf er. Norðurlönd verða að axla ábyrgð á bæði íbúum sínum og alþjóðasamfélaginu.

Norðurlöndum, 25. mars 2021

Christian Juhl (Ø)
Daniel Riazat (V)
Freddy André Øvstegård (SV)
Høgni Hoydal (T)
Kolbeinn Óttarsson Proppé (VG)

Lorena Delgado Varas (V)
Veronika Honkasalo (VF)
Sofia Geisler (IA)
Steinunn Þóra Árnadóttir (VG)